

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Nedsættelse af et Udvalg angaaende Forholdet mellem Staten og Folkekirken.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 49).

Sagen sættes til Forhandling.

Kirkeministeren (Bruun-Rasmussen):

Det Forslag til Lov om Nedsættelse af et Udvalg angaaende Forholdet mellem Staten og Folkekirken, der i Dag er til første Behandling i dette høje Ting, blev i December Maaned 1927 forelagt i Landstinget af et Medlem af det konservative Folkeparti. Efter en forholdsvis hurtig Behandling blev Lovforslaget, der ikke underkastedes Udvalgsbehandling, vedtaget af Landstinget. Et Forslag om et Udvalg, der skulde tage Forholdet mellem Stat og Kirke op til Overvejelse, havde, som ærede Medlemmer vil vide, tidligere flere Gange været forelagt Rigsdagen dels fra socialdemokratisk, dels fra konservativ Side, uden at det var lykkedes at gennemføre Sagen. Nu skete dette for det høje Landstings Vedkommende lige før Jul ved konservative og socialdemokratiske Stemmer og med Støtte fra en enkelt Side indenfor Venstre. Forslaget bemyndiger Kirkeministeren til at nedsætte et Udvalg til Drøftelse af Forholdet mellem Staten og Folkekirken og til at afgive Betænkning om eventuelle Ændringer i det bestaaende Forhold, derunder ogsaa om Formaaletjenligheden af en fuldstændig Adskillelse. Udvalget sammensættes af 4 Grupper af Medlemmer; Rigsdagen vælger 8, Landets Menighedsraad vælger 8, en nærmere betegnet Række kirkelige Sammenslutninger 5, og endelig vælger Kirkeministeren 5 Medlemmer og udpeger Formanden. Udgifterne ved Udvalgets Virksomhed bæres af Staten.

I Landstinget stemte det radikale Parti og saa godt som hele Partiet Venstre imod Forslaget. Af de to Partier, der i det høje Landsting samvirkede til Forslagets Gennemførelse, erklærede det socialdemokratiske gennem sin Ordfører, at Socialdemokratiet ønsker en fuldstændig Adskillelse af Stat og Kirke, og at Partiet vil kæmpe derfor. Med dette Formaal gaar altsaa det socialdemokratiske Parti ind til Arbejdet i Udvalget, hvis dette nedsættes.

Det konservative Folkeparti ønsker Forbindelsen mellem Stat og Kirke bevaret, men anser det for nødvendigt, at Folkekirken opnaar en friere Stilling i Forhold til Statsmagten, altsaa større Uafhængighed af

Rigsdag og Regering især med Hensyn til det, man kalder Kirkens indre Anliggender; saadanne Spørgsmaal som Lære og Ritualer, kvindelige Præster og Kirkernes Brug bør efter Partiets Mening ikke afgøres af Minister og Rigsdag, disse Sager bør lægges i Kirkens egen Haand, hedder det. Den Tilstand, hvori vi befinder os, rummer, synes man, en saa stor Fare for, at de kirkelige Interesser trædes for nær, at der maa findes Udvej til at skabe et kirkeligt Forfatningsorgan, som kan træde i Virksomhed, naar Spørgsmaal af indre kirkelig Art dukker op og kræver Løsning.

Venstre nærer ikke den samme Bekymring som det konservative Folkeparti, det ønsker ikke andet end de kirkelige Sagers Behandling i Rigsdagen. Det forekommer ikke os, at den historiske Udvikling siden Grundlovens Givelse nødvendiggør en gennemgribende Ændring af de Forhold, hvorunder Folkekirken hidtil har levet sit Liv. Venstre har med Tilfredshed medvirket til Gennemførelsen af Kirelovene af 1922, ved hvilke Menighedsraadenes Omraade udvidedes og deres Indflydelse styrkedes, men det forekommer Venstre upaakrævet i dette Øjeblik, saa faa Aar efter, at skride til en videregaende kirkelig Lovgivning. Venstre er ikke blind for, at der i den folkekirkelige Tilstand altid er gemt et Uromoment, at Forbindelsen mellem Stat og Kirke altid indebærer en Konfliktmulighed, men vi mener, at man med Rette tør paastaa, at sømmelig Hensynsfuldhed og politisk Klogskab hidtil har baaret gennem opdukende Krisesituationer, saa Kirken ikke har skellig Grund til at føle sig forurettet.

Det bør i denne Sammenhæng, hvor Talen er om Kirkens Selvstændiggørelse, ikke heller overses, hvilken Betydning der ligger i den Ordning med Hensyn til Bispeembedernes Besættelse, som blev gennemført i 1922.

Og da Venstre paa den anden Side ikke i nogen nær Fremtid ønsker Adskillelse mellem Stat og Kirke, maa vi fra vor Side anse Nedsættelsen af et Udvalg for upaakrævet og kan ikke, enkelte i Partiet fraregnet, tilraade dette høje Ting at stemme for det fra Landstinget oversendte Forslag, ja, jeg vil endog mene, at der kunde være god Grund til direkte at fraraade Lovforslagets Vedtagelse. Thi vel drejer det sig kun om Nedsættelse af en Kommission, hvis eventuelle Forslags Skæbne til sin Tid ligger i Rigsdagens Haand; men det udelukker ikke, at Forslagene, naar de en Gang er udarbejdede, kan give Udviklingen et Stød fremad i en Retning, der efter min Mening ikke er ønskelig.